

EKOLOJİ HAREKETLERİ KONFERANSI TUTUM BELGESİ: TÜM VARLIKLAR İÇİN ÖZGÜR VE EŞİT BİR YAŞAMI SAVUNUYORUZ

21 Ocak 2023, İstanbul

Bizler, gezegende yaşamış ve yaşamakta olan tüm varlıklarla birlikte insanlığın da binlerce yıllık belleğini, birikimini temsil eden her şeyi sınırsızca tüketmeye, ormansızlaştırmaya, fosil yakıtların ölçsüz kullanımına ve bunun sonucunda aşırı iklim olaylarına, emeğin güvencesiz, eşit olmayan yaşama mahkûm edilmesine kadar farklı yüzleriyle yaşadığımız politik saldırılara karşı mücadelenin parçasıyız.

Bugün, tüm dünyadaki ekoloji direnişlerinin on yıllardır biriktirdiği deneyim ve direniş ruhuyla, İstanbul'da, 70'den fazla ekoloji örgütünün çağrısı ve 100'den fazlasının katılımıyla bu tarihsel buluşmayı gerçekleştirdik. Bir çalıştay ve altı webinarı da içeren bir hazırlık sürecinden sonra bu Konferansa katılan bizler, ekolojik yaşamı esas alan bir program ve talepler için bir aradayız. Yaşamımızı, toplumu ve siyaseti bu yönde dönüştürmeye kararlıyız.

EKOLOJİK YIKIMIN FAİLİ BELLİ: SERMAYE

Bugün yaşanan ekolojik krizin temel nedeni insanın bir bütün olarak doğayla ilişkisinin niteliğinin dönüşmüş olmasıdır. Kapitalizm insanları da kapsayacak şekilde doğayı metalaştırarak var olabiliyor; ekosistemin özel mülkiyet kapsamına alınması, yaşam alanlarının çitlenmesi, canlı cansız her varlığın metaya dönüştürülmesine tanık oluyoruz.

Kapitalizm, doğanın ve insanların maruz kaldığı her türlü felaket ve zararlardan yeni kazanç kapıları çıkarıyor. Aynı zamanda patriyarkal kapitalizm kadını da doğayı da benzer mekanizmalarla tahakküm altına alıyor. Kapitalizmin yarattığı ekolojik kriz, kitlesel iklim göçlerine neden olan aşırı iklim olaylarıyla toplumları ayrıştırdığı gibi, kadınları bu sürecin sonuçlarıyla daha fazla karşı karşıya bırakıyor -ağır ve karşılığı ödenmeyen bir toplumsal yeniden üretim emeği, üreme haklarının kullanımında belirgin eşitsizlikler, üretimden koparıma, yurt hakkının ihlali gibi.

PANDEMİNİN NEDENİ EKOLOJİK KRİZDİR

Endüstriyel tarım ve hayvancılık, yabanıl yaşam alanlarına müdahale, küresel egzotik hayvan ticareti ve ormansızlaştırma, pandeminin başlıca nedenleridir. Ekolojik tahribatın yılda 9,2 milyon önlenebilir erken ölümüne, COVID 19 pandemisi ile resmi rakamlara göre 7 milyon, araştırmalara göre 20 milyona varan önlenebilir ölüm daha eklendi. İşçi cinayetleri, sosyal cinayetler bir kırım politikası olarak karşımıza çıktı. Ötekileştirilen tüm topluluklar pandemiden çok daha fazla etkilendi. Sağlık hizmetini üretenler değil, sağlıksızlıktan para kazananlar egemen oldu. Tamamen kadınlara yüklenen yeniden üretim işlevleri pandemi ile daha arttı, kadına yönelik her türlü şiddet artış gösterdi.

TÜRKİYE: İKLİM ADALETSİZLİĞİ DERİNLEŞİYOR, HER YER EKOKIRIM SUÇ MAHALLİ

Türkiye'de iklim kriziyle mücadele gibi bir kaygısı olmayan hükümet, fosil yakıtlara, mega projelere, ekolojik talanlara dayalı politikalarına yakın geçmişte taslağı ortaya çıkan bir İklim Yasası gündemi ekledi. Taslağı hazırlanan İklim Yasası'nda doğal ve kültürel varlıkların, uygarlıkların kentlerle buluşmuş hafızasının, doğanın, biyolojik çeşitliliğin, ekolojik sistemin korunması amacı yok; taslak sorunu "karbon salımının azaltılması" olarak tanımlıyor. Emisyon Ticaret Sistemi'ni de getirerek karbon ticareti yoluyla sermayeye yeni kazanç alanları öngörüyor.

Enerji politikaları yönüyle ise 2022 sonunda yayınlanan Türkiye Ulusal Enerji planında fosil yakıtlardan çıkmak bir yana, kömüre ve doğalgaza bağlı elektrik kurulu gücünün artırılması, nükleer enerji santralleri kurulması gibi iklim krizini derinleştiren, ekolojik ve sosyal yıkımları artıran öngörüler var.

Türkiye'de bugün gittikçe hızlanan ekokırım politikaları hüküm sürüyor. Tarım alanları maden, enerji, inşaat şirketlerine sunularak yok ediliyor, mera alanları vasıf değişikliği ile nükleer atık sahası olarak tahsis ediliyor. Doğu Akdeniz'de fosil yakıt aramak üzere yaşanan ekolojik yıkım, eş zamanlı olarak Yunanistan'la Türkiye arasında savaşa bile yol açabilecek bir gerginlik üretiyor. İnşaata dayalı büyüme betonlaşma ve ormansızlaşmayı, kentlerin çölleşmesini beraberinde getiriyor. En çevreci belediyenin bile asfalt dökmekte yarıştığı bir ülkede doğal alanların, koruların, meraların, bostanların korumakla görevli kurumlardan korunması gerekiyor. Bilimsel ve hukuksal olmayan uygulamalarla kentlerimizde en ufak yağmurlar doğal afete dönüşüyor, kent yaşamı imkânsız hale geliyor. Yaşamsal bir değer olan müştereklerimiz özel mülkiyete dönüştürülüyor.

Hiroşima'nın, Çernobil'in, Fukuşima'nın doğada ve insan hayatında yarattığı sonuçlara tanıklık eden dünyada, Ukrayna'da süren savaşın da paniğiyle nükleer santraller bir gecede yenilebilir enerji kaynağı sayılıyor. Akkuyu ile birlikte Sinop'ta da nükleer santraller radyoaktif atıklarıyla birlikte hayatımıza sokulmaya çalışılıyor. Siyanür havuzları ve cehennem çukurlarıyla Kazdağları'nın altı üstüne getiriliyor. Üçüncü havaalanı, Kanal İstanbul gibi mega suçlarla etrafımız sarıldı. Akbelen ormanı ve Uludağ'a yönelik her saldırı bizlere yapıyor.

SEÇİMDE TAVRIMIZ EKOLOJİDEN YANADIR

Biz bir avuç zenginin doğaya, yoksullara, kadınlara, Kürtlere, LGBTİ+'lara, mültecilere, engellilere yönelik işlediği bu suçlara ortak olmayacağız. Ortak olanları da, olmaya niyet edenleri de biliyoruz, hesap soracağız.

Önümüzdeki seçimler, daha önceki seçimlerden farklı olarak Türkiye'de bir rejim tercihi olarak gündeme gelmiş durumda. Yirmi yıllık varlığını ekolojik yıkım ve talanla sürdüren iktidardan kurtulmak için güçlerimizi birleştiriyor ve politik bir özne olarak seçimlerde ortak tutum alıyoruz. Türkiye'yi bekleyen seçimleri söz ve karar hakkımızı, irademizi yok sayan kayyım siyasetine, tek adam rejimine ve onun yarattığı ekolojik ve toplumsal yıkıma son verilmesi için bir basamak olarak görüyoruz. Bu seçimde ekolojiyi ve kentleri savunanların, Gezi'de sokağa taşan ve teslim olmayan milyonların iradesi görünür olacak. Savaş yanlısı tüm kesimlerin ekolojik yıkıma katıldığını, doğanın sömürsünün yeni savaşlara yol açtığını unutmayacağız, unutturmayacağız.

Ancak bizler parlamenter düzenlemelerle ya da AKP'den kurtulmakla ekolojik krizin sönümlenmeyeceğini biliyoruz. O nedenle kentleri, ormanları, dereleri, tüm doğal ve kültürel varlıkları

önümüzdeki seçimin ana gündemi yapacağız. Seçim günü en büyük Halkın Katılımı Toplantısı olacak. Programında ekolojiye yer vermeyenleri de ekoloji programları yeşil boyamadan ibaret olanları da biliyoruz ve her adımımızda deşifre edeceğiz. Bu konferansta kurduğumuz Çalışma Grubumuz, bütün siyasi partilerin ve ittifakların programlarını ekoloji merceğinden inceleyecek ve siyasi parti ve ittifaklara mesafemizi ilan edeceğiz.

Ama bununla yetinmeyeceğiz: Seçimden sonra da tüm ekolojik zarar ya da yıkım içeren müdahaleleri kayıt altına alacak ve ortak olarak müdahale etmemizi sağlayacak mekanizmaları bugünden başlayarak yaratacağız. Yaşam alanlarını geleceğe taşımak isteyenlerle yaşam alanlarını talan edip kâra çevirmek isteyenler arasında bir savaşa olduğumuzun bilinciyle davranacağız.

EKOLOJİ SÖZLEŞMESİ, EKOLOJİK BİR HUKUK VE ANAYASA İÇİN HAREKETE GEÇİYORUZ

Kapitalist büyümeyi hedefleyen, yaşam üzerindeki kararları ve takdiri devlete havale eden her Anayasa yaşamı yok etmeyi meşrulaştırır. Yaşamı özgürleştirmek isteyen bizler, ekoloji hareketleri olarak böyle bir anayasayı müzakere etmiyoruz.

Bolivya, Ekvador, Honduras, Kolombiya, Rojava gibi birçok ülkede yaşam alanlarına sahip çıkan ekoloji hareketleri ekoloji sözleşmeleri konusunda önemli yol aldılar. Bizler de diğer toplumsal hareketlerle, direnişin toplumsal gücüyle ekoloji sözleşmesini yaşama geçireceğiz. Ana ilkelerini direniş alanlarında ve burada tartışmaya açtığımız Ekoloji Sözleşmesi'ni önümüzdeki süreçte detaylandıracağız. Ekoloji Sözleşmemizin ana ilkeleri şunlar:

- Doğanın haklarını, demokrasiyi ve kadın özgürlüğünü, emeğin özgürleşmesini öne çıkaran bir sözleşme
- Sömürgeci ve ırkçı olmayan, cinsiyetçi olmayan, sömürü ve tahakküme, derinleşmiş ekolojik yıkıma karşı, antikapitalist bir sözleşme
- Aşağıdan yukarı, yerelden genele, direniş, dayanışma ve enternasyonalizmi esas alan bir sözleşme
- Özyönetimci, hakkın sahiplerinin hakkın gelişmesinde birinci derecede söz sahibi olduğu, yerel ve toplumsal öz örgütlenmelere dayalı bir sözleşme
- Tarihi birikimi ve halkları tanıyan, kültürel hakları ve varlıkları koruyan bir sözleşme
- Doğa ve emek sömürsüne son verilmesi prensibine dayalı, ekokırımın suç olarak tanındığı ve cezalandırıldığı bir sözleşme
- Seçenlerin seçilmişleri geri çağırma yetkisini tanıyan bir sözleşme

EKOLOJİK YAŞAMIN TEMEL İLKELERİ

Bizler şirketlerin ve iktidarların tahakkümüne karşı politik bir mücadele olarak ekoloji mücadelesi veriyoruz.

Talebimiz sadece maddi ihtiyaçlarla sınırlı değil; sadece ekmek değil gülleri de istiyoruz! Yaşamın özgürleşmesi sadece çalışma saatlerinin azaltılması, ücretlerin uygun seviyede olmasıyla değil, emek ve onun ürünü üzerinde kontrol sahibi olmakla, güzellikle, yaptığı işten zevk almakla, emek zamanının da özgürleşmesi ile olur.

Aynı zamanda;

Az sayıda zenginin ve büyük şirketlerin hizmetindeki ekonomi, yeniden halkın ihtiyaçlarının hizmetine

verilmeli; insan aktiviteleri yaratıcılık ve zevk alınan faaliyetlere yöneltilerek, yıkıcı ekonomik büyüme sınırlanmalı. Paranın iktidarına karşı dayanışma temelli ekonomik modeller güçlendirilmeli.

Kapitalizm tarafından kuşatılmış olan ve ekolojik yıkımların görünen nedenleri olarak öne çıkan bilim ve teknoloji kapitalizmin güdümünden, üniversitelerimiz sermayenin güdümünden, bilim doğa talanını meşrulaştırma ve yeniden yaratma işlevinden kurtarılmalı.

Ormanları, sucul ekosistemleri yok eden, insanı ve doğayı zehirleyen endüstrilerin hiçbir şekline ekolojik yaşamda yer olmayacak.

Sadece ve sadece “gerekli” nesnelerin üretimi için doğayla barışık şartlarda enerji üretimi ve tüketimi olmalı.

Bizler, rant tarafından teslim alınan; müşterekleri, doğal alanları, doğal ve kültürel varlıkları yağmalanan kentlerimizi, yaşamımızı geri kazanacağız; doğanın kente girmesini, kültürel yaşantının canlanmasını ve ücretsiz kamu hizmetlerini kentleşme politikalarının merkezine alacağız.

Barınma hakkını insan dahil bütün canlıların yurt edinme ve istediği çevrede engelsiz yaşama hakkı olarak görüyoruz. İnsanın dokunabildiği insanlar, ayağını bastığı toprak, içtiği su, soluduğu havanın bulunduğu yaşama alanını, yani yuvasını savunma hakkını savunacağız. Hiçbir gerekçeyle zorla yerinden edilmelere izin vermeyeceğiz. Ranta değil barınma hakkına dayalı konut politikaları geliştireceğiz.

Bizler, bütün bunların ayrılmaz bir parçası olarak; savaş ve güvenlik gerekçesiyle ekolojik dengeyi bozacak siyasi kararlara, ekosistem katliamları, yerel halkın yaşam alanlarından sürülmesine karşı mücadele vereceğiz. Antimilitarist mücadeleyi büyüteceğiz. Barış içinde bir gelecek istiyoruz.

İnsan türü dışındaki tüm canlıların da kendi iyi oluşlarını sağlayacak koşullarda büyüme ve yaşama hakları vardır. Türleri, biyoçeşitliliği korumak için doğal varlıkları hak sahibi birer özne olarak tanıyacağız.

SONUÇ: HEP BİRLİKTE DEĞİŞTİRECEĞİZ, HEP BİRLİKTE ÖZGÜRLEŞECEĞİZ

Mücadelemiz, yaşanan ekolojik yıkımlara karşı savunmanın ötesinde, bunlara neden olan kapitalist sisteme son verme mücadelesidir. Bu nedenle güç olma, sahip olma, fethetme politikaları olmadan doğayla birlikte yaşamın yeni yollarını üreterek, yaşamı özgür kılacak, ihtiyaç için üretecek, biyoçeşitliliği, yaşam döngüsünü ve yaşam alanlarını koruyacak, yadigar tohumlara dayanan agroekoloji temelli, hayvanların metalaştırılıp sömürülmediği, somut olmayan kültürel mirasın korunduğu, **EKOKIRIMIN, CİNSKIRIMIN VE İŞÇİ KIRIMININ OLMADIĞI BAŞKA BİR YAŞAMI** örmenin zorunlu hale geldiğini biliyoruz.

Bizler tarlalarımızda özgürce çalışmak, çocuklarımıza güzel bir gelecek hazırlamak, emeğimizin karşılığını almak, fikirlerimizi özgürce dile getirmek istiyoruz. Adalet istiyoruz. Bir varlığın başka bir varlığa baskı kurmadığı bir yaşam istiyoruz. İnsansızlaştırılan köylerimizde yaşamı yeniden kurmaya, kendi kendine yeten, sağlıklı hayatı yeniden oluşturmaya çalışıyoruz. Gündüzlerinde sömürülmeyen, gecelerinde aç yatılmayan bir hayat istiyoruz.

Bu Tutum Belgesi aynı zamanda bir eylem çağrısıdır. Ekolojik yıkımın konferans salonlarında veya

müzakerelerde durdurulamayacağını biliyoruz: Yalnızca kitlesel eylemler ve yerelden genele uzanan ortak örgütlenmeler değişimi sağlayabilir. Konferansımıza katılan direnişçi işçilerin dediği gibi; “doğayı sömürenlerle emeği sömürenler aynı”. Bizler ekoloji hareketleri olarak sermayenin ve devletin saldırılarına karşı tüm mücadeleleri birlikte yürümeye, tüm varlıklar için eşit ve özgür bir yaşamı birlikte inşa etmeye çağırıyoruz. Yerel direnişleri birleştirerek bu sistemden çıkabiliriz. Suyun sermaye birikiminden kurtarılması, nehirlerin özgür akması için, emeğin kurtuluşu için bir araya geleceğiz. Benden çıkıp, biz olacağız. Genç kuşaklara da bu ekoloji mücadelesinin coşku ve kararlılığını yansıtacağız.

Üç beş ağaç uğruna birlikte mücadele ettiğimiz Gezi’de birbirimize sarılırken, korku ve baskı hegemonyasının parmaklıklarını aralayıp, içinden geçtiğimiz ışıklı aralık”a, onun yaratılmasında kol kola verdiğimiz ve cezaevinden bizleri selamlayan dostlarımız Vahap, Gönül, Mücella, Çiğdem, Mine, Tayfun, Can ve Hayri’nin içinde olduğu tüm ekoloji ve yaşam savunucularına selam olsun. “Yaşamın özgürlüğüdür hem derdimiz, hem kararımız”.

Yaşasın tüm varlıkların özgür, eşit ve şenlikli yaşam hakkı!

Birlikte kazanacağız.

